

श्रीभागवत- सहस्रनामस्तोत्रम्

श्रीभागवत-सहस्रनामस्तोत्रम्

संकलयिता

छन्दोबद्धकर्ता प्रकाशकश्च

डा० बटोही झा

साहित्य-व्याख्याता

केन्द्रीय-संस्कृत-विद्यापीठम्, लखनऊ

सर्वाधिकारः प्रकाशकाधीनः

संस्करणम् : प्रथमम् १९९२

मूल्यम् : पञ्चरूप्यकाणि

मुद्रकः

पुनार मुद्रक

१९७ नजीराबाद, सखनरु

नैवेद्यम्

‘श्रीमद्भागवतस्य दशमस्कन्धस्य साहित्यकं
समीक्षणमिति नामधेये स्वशोध-प्रबन्धे दशमस्कन्धपद्येषु
श्रीकृष्णस्य मधुरमधुरैर्विशेषणैराक्षिप्तचेतसा मया तस्य
विशेषणसम्बोधनपर्यायपदानां संकलनं कृतम् । तेषाञ्च
सहस्राधिका संख्या जाता । तदैव मनसि निश्चितं यत्काले
चैतेषां छन्दोबन्धनं करिष्ये । तदेवेदानीं प्रस्तुतम् ।

अस्मिन् छन्दोबन्धने सम्बोधनपदानामपि प्रथमान्त-
प्रयोगः कृतः । यद्यप्यत्र सहस्रनामसंकलनरीतिः प्रारब्धा
किन्तु द्व्यक्षरपदानां तथाभावात् छन्दोनियमपालनाय
कृष्णेति पदं बहुशः प्रयुक्तं वैवश्यात् । अन्ते चानुष्टुभि
केषाञ्चित् पदानामयुक्त्या आर्यावृत्तमवलम्बितम् ।

—क्वचित्-क्वचित् सुस्वेति तथा

स्वयमिति च योजनया छन्दः—

—पूर्तिः कृता

एतत्सर्वं श्रीकृष्णेच्छया जातमिति मन्ये । भावये
चात् सहृदयैर्भविकैश्च विद्वद्भिः शीघ्रतावशादनवधानाद-
ज्ञानद्वा जातं स्वलितं स्वयमेव संशोधनीयं जनस्यास्य
सूचनीयञ्च । नैवेद्येनानेन सहृदयहृदयविहारी वृन्दावि-
पिनचारी प्रियतामिति सन्देशेन श्रीभागवतसहस्रनामावलीं
प्रस्तौति—

अक्षयतृतीया

वि० सं० २०४६

भवत्प्रभः

डा० बटोही झा

श्रीराधाराधिताय नमः

परीक्षिदुवाच

तथाश्रीकृष्णवृत्तं मे कलिकल्मषनाशनम् ।
सहस्रश्रवणं नाम्नां पावनं वद यन्मुने ॥

શ્રીશુક ઉવાચ

श्रीकृष्णचरितं दिव्यं श्रीमद्भागवते तथा ।
निरोधे दशमस्कन्धे शुद्धिः प्रीतिर्हृदो यतः ॥

विशेषणतया तन्न नाम्नः सन्ति सहस्रधा ।

पदानि कालानं तेषां काले कोऽपि करिष्यति ॥

ॐ अजनश्चाष्टमो गर्भः क्रीडाश्रान्तश्च केशवः ।

अनुग्रहोऽरविन्दाक्षः   क्रीडामनुजबालकः ॥१॥

अम्ब्रुजाक्षोऽखिलात्मा च कैवल्याद्यखिलप्रदः ।

अज्ञोऽनुमेयवर्त्मा च कन्दमूलफलाशनः ॥२॥

अजोऽभयाश्रयात्मा च कृष्णश्चकार्यमानुषः ।

अनन्तोऽव्यक्तबन्धुश्च कृतागाः केवलः कविः ॥३॥

अन्तर्गतोऽभवोऽनीहः कालनाभोऽब्रुजेक्षणः ।

अगुणोऽविक्रियोऽगधः कालः कमललोचनः ॥४॥

केवलानुभवानन्दस्वरूपः कृतविग्रहः ।

क्रोशसंजातहासश्च कान्तः कृताभिवादनः ॥५॥

अन्तकः कालियग्रस्तः कालचक्रायुधोऽव्ययः ।

अभिज्ञोऽकुण्ठमेधाश्च कृतशौचोऽद्भुतार्भकः ॥६॥

क्रीडामानुषरूपी च कूटस्थोऽशेषशेखरः ।

अर्थी कमलपत्राक्षः क्रास्तस्त्रिभुवनोऽक्रियः ॥७॥

अखिललोकनाथश्च कम्बुकण्ठोऽकुतोभयः ।
 अखिललोकसाक्षी च कृतासनपरिग्रहः ॥८॥
 अध्यक्षोऽव्याहृतैश्वर्यो कालात्मा कामदोऽसमः ।
 अमृतोऽगाधबोधश्च कामी कारणमानुषः ॥९॥
 अदान्तात्मा कृतात्मा च कुमारः करुणोऽनघः ।
 कालावयवसाक्षी च कुहकः कितवोऽजितः ॥१०॥
 अक्षरोऽध्यात्मदीपश्च कृतोद्यमोऽखिलेश्वरः ।
 असुरद्विडकूपारः कुलपतिरधोक्षजः ॥११॥
 अनन्तशक्तिरव्यक्तः कामपूरोऽभिरक्षिता ।
 अच्युतोऽमिततेजाश्च कृतघ्नोऽनङ्गदीपनः ॥१२॥
 अङ्गोऽरविन्दनेत्रश्च कृतज्ञोऽर्जुनसारथिः ।
 अतिप्रियोऽभिजातश्च कूजितवेणुरद्वयः ॥१३॥
 अप्राकृतोऽनिरुद्धश्च किशोरोऽशेषदृक् तथा ।
 अभ्रवपुश्विष्वक् च कृतसंभ्रन्दनोऽचितः ॥१४॥

अधीशोऽजस्रचित्यात्मा कारुणिकोऽतिसुन्दरः ।
एकोऽजस्रसुखश्चैव कल्याणोऽनाथसंश्रयः ॥१५॥

अविकारोऽप्रमेयश्च कूटयोधी गदाग्रजः ।
अर्थितोऽदृष्टचेष्टश्च कल्किरूपी गुणालयः ॥१६॥

अव्याकृतविहारश्च गुणात्मा गोकुलेश्वरः ।
अमित्रहा गुणद्रष्टा गोविन्दोऽनन्तशक्तिधृक् ॥१७॥

गूढोऽप्रतिभयश्चैव गीतवेणुरविस्मितः ।
अमरोऽद्भुतकर्मा च खरदण्डधरोऽशनिः ॥१८॥

अयनोऽक्लिष्टकारी च गोवर्धनधरोऽगृहः ।
देवोऽमोघविहारश्च गोपगोकुलनन्दनः ॥१९॥

गोपालोऽरिदमश्चैव गोपीयुतोऽन्तरात्मदृक् ।
असितोऽधःशयानश्च दयितोऽखिलदृक् तथा ॥२०॥

इन्द्रोऽम्बुदसखाचैव गीतकीर्तिरखण्डितः ।
गुहाप्रयोऽविषह्यश्च ह्यकृतकालशक्तिधृक् ॥२१॥

अप्रमत्तोऽद्वितीयश्च   तुर्योऽरण्यजनप्रियः ।
 अद्भुतविक्रमोऽमानी   चानुरताबलागणः ॥२२॥

अनिमिषोऽखिलावासस्तोकोऽरविन्दलोचनः ।
 अधीश्वरोऽनुलिप्ताङ्गस्तातोऽवरुद्धसौरतः   ॥२३॥

अभ्यर्थितोऽभयारावस्तनयोऽमित्रशातनः ।
 ईश्वरोऽचलभूतिश्च   गुणास्पदोऽभिरम्भितः ॥२४॥

अनुगेडितकीर्तिश्च   गुणातीतोऽरिकर्षणः ।
 ईशोऽयत्नहतारिश्च   तोषितोऽमोघविक्रमः ॥२५॥

अनन्योऽक्लिष्टकर्मा   च   दाशाहोऽबुरुहेक्षणः ।
 दामोदरोऽप्रमेयात्मा   दुर्दंशोऽमोघवाञ्छितः ॥२६॥

अमलपादरेणुश्च   गोपोत्सङ्गोपबर्हणः ।
 दंशितोऽकृतचेताश्च   नर्मदो   नन्दनन्दनः ॥२७॥

गुणहीनीऽपवर्गेशो   दन्तपाणिश्च   दुर्जयः ।
 अनाद्वधीर्दुराराध्यो   गर्भजगदसंवृतः ॥२८॥

अखिलहेतुहेतुश्च नित्यो दारुकसारथिः ।
उपेन्द्रोद्भुतसिंहश्च दुष्प्रापस्तडिदम्बरः ॥२६॥

उदारचेष्टितो दान्तो देवदेवो दुरत्ययः ।
नाथोऽनन्तसखश्चैव नन्दसुनुर्वप्रियः ॥३०॥

अव्ययात्माऽवजनाभश्च पूर्णोऽमोघगतिः परः ।
दर्पघ्नोऽकुण्ठधामा च प्रेष्ठोऽलब्धमणिः पतिः ॥३१॥

जनार्दनो जगन्नाथोऽपास्ततमोभिदाश्रमः ।
अभीष्टोऽनन्तमूर्तिश्च प्रीतोऽखिलगुरुर्मुनिः ॥३२॥

अंसन्यस्तविषाणश्च गजदन्तवरायुधः ।
अकामोऽनन्यदर्शी च घनश्यामो घृणार्दितः ॥३३॥

पान्थोऽतिसुकुमाराङ्गश्चामरवर्यशर्मकृद् ।
गुणात्मच्छादनो बालश्चानुक्रोशस्मितेक्षणः ॥३४॥

वीरोऽविषक्तदृष्टिश्च रामोऽक्षतबलो विभुः ।
विश्वोऽखिलगुह्यहेतुश्च प्रभुर्दृष्टनिर्बह्मणः ॥३५॥

शान्तोऽपीच्यवयाश्चैव प्रवृत्तः परदेवतः ।
वत्सपालोऽनवद्यात्मा प्रपन्नातिहरः पुमान् ॥३६॥

निवृत्तोऽस्पष्टवर्त्मा च नटवरवपुर्हरिः ।
अनतिरिक्तदृष्टिश्च विष्णुः परममङ्गलः ॥३७॥

सत्योऽपवर्गसम्पच्च पावनः प्रणतातिहा ।
अहेतुरतिदूरस्थो नन्दगोपसुतः शिशुः ॥३८॥

शुद्धोऽव्याहतदृक्चैव नारायणो निरायुधः ।
अमलहृद्विभाव्यश्च दृष्टकृतेन विस्मितः ॥३९॥

अनात्माऽमलकीर्तिश्च नरलोकमहोत्सवः ।
श्यामोऽमृतकीर्तिश्च सिद्धार्थः सात्वतां पतिः ॥४०॥

अरूपी लब्धसंस्कारो विश्वात्मा लोकभावनः ।
कारणमर्त्यमूर्तिश्च नियुद्धकुशलो रथी ॥४१॥

आत्मसुखानुभूतिश्च निर्जितो निगमावनः ।

आत्तलीलातनुश्चैव गीयमानकथामृतः ॥४२॥

आद्यश्चात्मप्रदीपश्च नानाक्रीडापरिच्छदः ।
 आत्मदश्चादिभूतश्च पुण्यश्लोकशिखामणिः ॥४३॥
 ऋषभश्चात्तचक्रश्च निर्गुणो नाप्तयौवनः ।
 आसीनश्चात्मवस्तुश्च पुरुषश्चाशिषां पतिः ॥४४॥
 आत्मा चामीलिताक्षश्च पुरस्तीजनवत्लभः ।
 आत्मात्मा चार्तबन्धुश्च नवकञ्जारुणेक्षणः ॥४५॥
 आत्मारामो गवामिन्द्रः प्रशान्तश्चादिपुरुषः ।
 आत्मरतो रमोपेतो रमास्पदो रमापतिः ॥४६॥
 आधिहा चाप्तकामश्च गोपगोधनसंवृतः ।
 आत्माश्रयो महाभागश्चात्तमनुष्यविग्रहः ॥४७॥
 आत्मप्रियो हृषीकेशश्चात्मलब्धो जगन्मयः ।
 स्रष्टा चानन्दमूर्तिश्च निष्किञ्चनजनप्रियः ॥४८॥
 आत्मतन्त्रः स्वतत्पस्थो नृसिंहो नरदारकः ।
 आदुतगी रमानाथो रावणान्तकरः पितृ ॥४९॥

आर्यपुत्रो महावीरो निगमश्चार्तिनाशनः ।

आदिवीजो मणिग्रीवो मुकुन्दो मधुसूदनः ॥५०॥

आत्मार्पितश्च सान्त्वज्जश्चात्मदैवः पराजितः ।

आत्मस्वामी जगद्धेतुर्जगदात्मा जगत्पतिः ॥५१॥

इष्टभर्ता च भूतात्मा भ्रात्रेयो भक्तवत्सलः ।

ईड्यमानो निरीहश्च निखिलात्मा निरञ्जनः ॥५२॥

ईशिता पृश्निगर्भश्च पूर्णकामः प्रसादितः ।

समश्चेडितवेणुश्च वरदो वृजिनार्दनः ॥५३॥

सूक्ष्मः कारणमत्स्यश्च मातुलेयो महोदयः ।

शरणश्चेडितः साक्षी सकलात्मा सनातनः ॥५४॥

ईशानः परमात्मा च विश्वपतिरीशचेष्टितः ।

घृणोच्छात्तवपुश्चैव देहभागीश्वरेश्वरः ॥५५॥

श्यामलश्चोत्तमश्लोकः शार्ङ्गधन्वा शुचिस्मितः ।

उदारस्निग्धस्त्रीलो दिव्यस्त्रिगन्धमण्डितः ॥५६॥

सर्वश्चोपात्तदण्डश्च वेधा देववराचितः ।
उदासीनः स्वयंज्योतिः स्वरतिश्चोपसंगतः ॥५७॥

पुराणश्चोरुगायश्च परेशश्चोपलालितः ।
उपदेशपदः शास्ता श्रीवत्सः श्रीनिकेतनः ॥५८॥

उरुक्रमो मृषाश्रुश्च मन्दो मन्मथमन्मथः ।
उपगतो गदाभृच्च गुरुश्च गरुडध्वजः ॥५९॥

उरुश्रवा विदग्धश्च शङ्खचक्रगदाधरः ।
उपासीनश्च सर्वज्ञः सगोगोपालकः सखा ॥६०॥

उदासीनः सुहृद् स्रग्वी स्नातः सर्वेश्वरेश्वरः ।
स्तब्धश्चोद्विग्नचेताश्च समानः सर्वदर्शनः ॥६१॥

शौरिश्चोदात्तचक्रश्च चारुकर्णश्चतुर्भुजः ।
उत्तमपुरुषो हृष्टो ह्यशीर्षा हुतानलः ॥६२॥

एकमूर्तिर्महात्मा च माधवो महतां गतिः ।
श्रीकमलोदराङ्घ्रिश्च भीतवदेकहायनः ॥६३॥

स्वात्मा कृतावतारश्च तथोपश्रुतसत्कथः ।
 श्रान्तः कैवल्यनाथश्च गोगोकुलपतिर्जडः ॥६४॥
 क्षित्युद्धारविहारश्च तथा त्रिभुवनेश्वरः ।
 बन्धुर्गोपालसूनुश्च गतिविज्जगदीश्वरः ॥६५॥
 गूढस्वात्मानुभूतिश्च गोपरूपी जगद्गुरुः ।
 गुणवृत्युपलक्ष्यश्च जाम्बूनदपरिष्कृतः ॥६६॥
 गोपिकानन्दनो भर्ता भक्तानामभयंकरः ।
 भृत्यवित्तासहा भृत्यो भगवान् भक्तभक्तिमान् ॥६७॥
 धर्मज्ञो गरुडारूढः स्वगलशोभिकौस्तुभः ।
 बृहद्गुणप्रदीपश्च स्वगोपीनयनोत्सवः ॥६८॥
 बुद्धो गजेन्द्रलीलश्च स्वगोपीपरिषद्गतः ।
 वद्धो गृहीतपादश्च प्राकृतः परमेश्वरः ॥६९॥
 भीरुर्गृहीतपद्मश्च गुप्तबोधो बुभुक्षितः ।
 ब्रह्म गोपपदीतश्च पुण्यभक्तप्रकीर्तनः ॥७०॥

प्रैयान् गृहीतचित्तश्च प्रसन्नः पुरुषोत्तमः ।
 भूमा गुणैकधामा च स्वभयविह्वलेक्षणः ॥७१॥
 मर्त्यो गृहीतशक्तिश्च चारुजानुयुगस्तथा ।
 गोपीगुरुः फलात्मा च मास्यः फाल्गुनसंयुतः ॥७२॥
 गोपीगतिर्बंकारिश्च प्रियकृच्चलसौहृदः ।
 द्युमा चराचरात्मा च चित्रकथो यथाश्रुतः ॥७३॥
 चारुहासो विभूमा च वासुदेवो वृषाकपिः ।
 मृत्युश्चचित्तसंकल्पश्चराचरगुरुस्तथा ॥७४॥
 चक्रायुधो रमेशश्च रङ्गगतो रसप्रदः ।
 योगो जगन्निवासश्च जगद्गुरुपिता तथा ॥७५॥
 जातहर्षो हृदिस्थश्च तथा जलरुहाननः ।
 जनयिता स्वदृग्धेतुः स्वैरवर्ती सुरेश्वरः ॥७६॥
 जातहासो विमोहश्च वामनो विश्वमोहनः ।
 श्रीजगदात्मकेतश्च प्रथमावनतस्तथा ॥७७॥

कृष्णो जननिवासश्च तथा त्यक्तनृपासनः ।
तावद्विचित्ररूपश्च तावद्रूपधरस्तथा ॥७८॥

कृष्णस्तुलसिदामा च दर्शनीयतमस्तथा ।
देवकीजन्मवादश्च दृष्टकृतेन विस्मितः ॥७९॥

धर्मविद् देवकीपुत्रो रमणो देवकीसुतः ।
योगेशो दुस्त्यजद्वन्द्वो विश्वात्मा दुर वग्रहः ॥८०॥

दैत्यदानवमोही च धृताद्रिप्रवरस्तथा ।
कृष्णो दुर वबोधश्च दुरापगतिरीश्वरः ॥८१॥

दुर्विषहोग्रतेजाश्च सुदृशिमन्महोत्सवः ।
दृप्तक्षत्रवनच्छेत्ता दैवहतो यदूत्तमः ॥८२॥

धूलिधूसरिताङ्गश्च धर्मवक्ता ब्रजस्पतिः ।
नारायणसमः कृष्णो वृषणो धर्मगुप्तनुः ॥८३॥

प्राक्सिद्धो निष्प्रपञ्चश्च वत्सपो नरपुङ्गवः ।
निगूढात्मगतिश्चैव नित्यप्रमुदितस्तथा ॥८४॥

नानावादानुरोधश्च नृविडम्बो महाभुजः ।

वन्यस्रक् निम्ननाभिश्च नृलोकनिरतस्तथा ॥८५॥

नित्यप्रियः शरण्यश्च नरवरो मुदावहः ।

कृष्णो नरवरश्रेष्ठः सुनिजकामसंप्लुतः ॥८६॥

नरसखः सभार्यश्च निस्तीर्णारिवलार्णवः ।

कृष्णो नृलिङ्गगूढश्च निष्किचनः परोद्भवः ॥८७॥

विपश्चिन्नलिनाभश्च विश्वकृत्पुष्करेक्षणः ।

पीताम्बरस्त्रिसत्यश्च बालिशः परपूरुषः ॥८८॥

कृष्णः परावरात्मा च प्रियपतिश्च सुव्रतः ।

परावरगतिज्ञश्च प्रद्युम्नः परवीरहा ॥८९॥

परवान् प्रश्रयानम्रः प्रलयान्धिचरस्तथा ।

पुण्यगन्धानुलिप्ताङ्गः परपुमान् महारथः ॥९०॥

प्रणतक्लेशनाशश्च सुप्राकृतशिशुस्तथा ।

कृष्णः परमकल्याणः प्रियतमः प्रियङ्करः ॥९१॥

मायी पण्डितमानी च स्वपशुपैः परिश्रितः ।

कृष्णः पुरुषमौलिश्च मानदः पशुपाङ्गजः ॥६२॥

मित्रध्रुक् परमानन्दः पूर्णब्रह्म सुहृत्तमः ।

कृष्णः परमवेधा च पुण्ययशाश्च शत्रुहा ॥६३॥

प्रीतमनाः सदारश्च सुपीतवसनस्तथा ।

कृष्णः पुरुषसारश्च परभूतश्च बन्धुहा ॥६४॥

कृष्णः प्रमाणमूलश्च तथा प्रहसिताननः ।

पीतकौशेयवासाश्च तथा पुरुषभूषणः ॥६५॥

पीताम्बरधरश्चैव कृष्णः पितृवत्सलः ।

प्रेम्णेक्षितस्त्र्यधीशश्च पद्मपन्नारुणेक्षणः ॥६६॥

पुरुषेशप्रधानश्च सुपरिपृष्टवान्धवः ।

परतत्त्वश्च सर्वात्मा स्वप्रपन्नभयापहः ॥६७॥

पुराणपुरुषः कृष्णस्तथा प्रणतवत्सलः ।

प्रश्रयाविनतश्चैव परतन्त्रो बृहद्वपुः ॥६८॥

कृष्णः पङ्कजनाभश्च यज्ञभुक् पुरुषर्षभः ।

स्वजनः पूर्णबोधश्च पुराणपुरुषस्तथा ॥६६॥

कृष्णः पङ्कजमाली च प्रभविष्णुर्बृहद्भुजः ।

लीलानरवपुश्चैव परमेष्ठी सुदुर्मतिः ॥१००॥

कृष्णः पङ्कजनेत्रश्च पङ्कजाङ्घ्रिश्च साग्रजः ।

फुल्लदक् बालकेलिश्च ब्रह्माद्वयश्च सानुगः ॥१०१॥

मधुद्विट् पुरुषव्याघ्रो बद्धबर्हः स्वबान्धवः ।

कृष्णः परावरेशश्च सबलो बलसंयुतः ॥१०२॥

बहुमूर्तिश्च सर्वेशो बालद्विरदविक्रमः ।

श्रीमान् ब्रह्ममयश्चैव स्वबद्धोलूखलस्तथा ॥१०३॥

श्रीपतिर्ब्रह्मलिङ्गश्च मृदुपद्भूतभावनः ।

कृष्णो ब्रह्मण्यदेवश्च महाकारुणिकस्तथा ॥१०४॥

मुक्तो भग्नार्जुनश्चैव तथा भुवनसुन्दरः ।

भाराक्रान्तो महायोगी तथा भुवनमङ्गलः ॥१०५॥

विराड् भूतपतिश्चैव भक्तप्रियो विमुक्तिदः ।

भूतावासः स्वसंविच्च सुभिक्षुश्लाघितस्तथा ॥१०६॥

स्वाश्रयो भिन्नसेतुश्च कृष्णो भृगुपतिस्तथा ।

सुमुखो भूरिभोजश्च भूरिकारी च सर्वदृक् ॥१०७॥

कृष्णो मायामनुष्यश्च स्ववशो भुवनेश्वरः ।

क्षेत्रज्ञो मर्त्यलिङ्गश्च महापुरुषलक्षणः ॥१०८॥

महामणिगणाकीर्णो योगमायामुपाश्रितः ।

सुमनुजार्भमायी च मत्तद्विरेन्द्रविक्रमः ॥१०९॥

स्वस्तिमान् मायिमायी च स्वमायामनुजस्तथा ।

कृष्णो मायार्भकश्चैव स्वयदुकुलपांसनः ॥११०॥

शान्तात्मा मौनशीली च कृष्णो मधुपतिस्तथा ।

महेन्द्रमदभिच्चैव कृष्णो मणिधरस्तथा ॥१११॥

कृष्णो मुदितवक्त्रश्च विश्वदृक् मूर्तिमान् स्मरः ।

सधुकैटभमृत्पुश्च कृष्णो योगेश्वरेश्वरः ॥११२॥

कृष्णो मन्दरधारी च वरवारणविक्रमः ।

कृष्णो महाविभूतिश्च वृष्णिचक्रावृतस्तथा ॥११३॥

कृष्णो महानुभावश्च वृक्षमूलाश्रयस्तथा ।

यशोदानन्दसूनुश्च सुमर्त्यानुविधस्तथा ॥११४॥

विश्वविद्यादवेन्द्रश्च स्वदृक् सर्वगुहाशयः ।

कृष्णो यादवदेवश्च वृन्दावनचरस्तथा ॥११५॥

साध्यात्मो यदुदेवश्च कृष्णो यज्ञपतिस्तथा ।

कृष्णो रतिविशेषज्ञो यदुपतिर्विचक्षणः ॥११६॥

कृष्णो लीलामनुष्यश्च कृष्णश्च यदुनन्दनः ।

कृष्णो विहर्तुकामश्च तथैव रुचिरेक्षणः ॥११७॥

यदुराजस्तथा कृष्णो योगाधीशो विहारविद् ।

राज्ञाहूतस्तथा कृष्णः सर्वलोकैकपालकः ॥११८॥

रघुवर्यस्तथा कृष्णः साधुलोकभयापहः ।

कृष्णो लोकरिरक्षुश्च कृष्णो रामानुजस्तथा ॥११९॥

लोकनाथस्तथा कृष्णः स्वानामभयदस्तथा ।

कृष्णो लोकगुरुश्चैव कृष्णश्च लोकपावनः ॥१२०॥

लोककल्पस्तथा कृष्णो ब्रजगोवत्सलस्तथा ।

कृष्णो लावण्यधामा च वनिताशतयूथपः ॥१२१॥

लुब्धधर्मा तथा कृष्णो वर्ष्मधुर्यगतिस्तथा ।

लज्जागुप्तस्तथा कृष्णो वलिमत्पल्लवोदरः ॥१२२॥

कृष्णो विश्वेश्वरश्चैव वत्सपुरस्सरस्तथा ।

विदिताखिलचित्तज्ञः कृष्णो वरदराड्स्तथा ॥१२३॥

वाच्यवाचकशक्तिश्च कृष्णो ब्रजसुखावहः ।

कृष्णो विनिर्मिताशेषविशेषकल्पनस्तथा ॥१२४॥

विश्वकर्ता तथा कृष्णः शङ्खगदार्युदायुधः ।

कृष्णः श्रीवत्सलक्ष्मा च कृष्णो ब्रजजनर्तिहा ॥१२५॥

विश्वहेतुस्तथा कृष्णो वसुदेवसुतस्तथा ।

कृष्णो कणाभिसात्मा च कृष्णश्च विबुधोत्तमः ॥१२६॥

कृष्णो विचित्रवेषश्च सुव्रजेशसुतस्तथा ।
विप्रदेवस्तथा कृष्णः सर्वदेवमयस्तथा ॥१२७॥

स्वविश्वशरणङ्घ्रिश्च समयमानमुखाम्बुजः ।
कृष्णो व्युदस्तमायश्च स्वप्रतिविम्बविभ्रमः ॥१२८॥

विशुद्धज्ञानमूर्तिश्च कृष्णो वनचरस्तथा ।
सुवनचित्रमाल्यश्च कृष्णश्च विश्वसम्भवः ॥१२९॥

कृष्णश्च वदतां श्रेष्ठः सुवराहवपुस्तथा ।
वृष्णिधुर्यस्तथा कृष्णः सर्वक्षेत्रविकारविद् ॥१३०॥

सुवसुदेवपुत्रश्च कृष्णश्च विरजोऽम्बरः ।
वृजिनघ्नस्तथा कृष्णः स्वसकलाभयप्रदः ॥१३१॥

कृष्णश्च वनमाली च कृष्णश्च विश्वभावनः ।
कृष्णो विज्ञानमात्रश्च सर्वलोकेश्वरेश्वरः ॥१३२॥

कृष्णो विश्वाश्रयश्चैव सुकपोलारुणाधरः ।
स्वविश्वबीजयोनिश्च सर्वभूताशयालयः ॥१३३॥

स्वविजयसखा कृष्णः सर्वभूतसमस्तथा ।

व्रजनाथस्तथा कृष्णः सान्द्रपयोदसौभगः ॥१३४॥

विदितार्थस्तथा कृष्णः सर्वविद्याप्रवर्तकः ।

विमनस्कस्तथा कृष्णस्त्रिलोकेशपतिस्तथा ॥१३५॥

शेषसंज्ञस्तथा कृष्णः शुद्धभावप्रसादितः ।

कृष्णः शास्त्रशरीरी च श्रिय एकान्तवल्लभः ॥१३६॥

श्रुतमात्रस्तथा कृष्णः शरदम्बुरुहेक्षणः ।

श्रद्धितात्मा तथा कृष्णः स्त्रीजितः श्यामसुन्दरः ॥१३७॥

शास्त्रयोनिस्तथा कृष्णः सर्वभूतक्षयस्तथा ।

कृष्णश्च श्रीनिकेतश्च स्वक्षणभङ्गसौहृदः ॥१३८॥

श्रीरमणस्तथा कृष्णस्तथा सर्वसुहृद्वृतः ।

कृष्णश्च शिवरूपी च कृष्णश्च सात्वतर्षभः ॥१३९॥

शरणदस्तथा कृष्णः सात्वतां प्रवरस्तथा ।

कृष्णश्च सर्वमूर्तिश्च ज्ञातिपरिवृतस्तथा ॥१४०॥

कृष्णः सत्यपरश्चैव सुसुन्दरवरस्तथा ।
 सत्यव्रतस्तथा कृष्णस्तथा सर्वफलप्रदः ॥१४१॥

कृष्णश्च सत्ययोनिश्च कृष्णः सत्यात्मकस्तथा ।
 सुसत्यनिहितः कृष्णस्तथा च सदनुग्रहः ॥१४२॥

सत्यसत्यस्तथा कृष्णस्तथा कृष्णः सतां पतिः ।
 सर्वव्याकृतसिद्धिश्च क्षेमधामा तथा स्वयम् ॥१४३॥

कृष्णः सतः प्रसूतिश्च कृष्णश्च सहलायुधेः ।
 सर्वाध्यक्षस्तथा कृष्णो ज्ञप्तिमात्रस्तथा स्वयम् ॥१४४॥

कृष्णश्च सन्निधानश्च कृष्णश्च सर्वबुद्धिदृक् ।
 कृष्णश्च सर्वधर्मज्ञः क्षुत्क्षान्तश्च तथा स्वयम् ॥१४५॥

कृष्णः सर्वसुराध्यक्षस्तथा कृष्णः सतां गतिः ।
 स्वच्छन्दोपात्तदेहश्च सेतुकर्ता तथा स्वयम् ॥१४६॥

कृष्णश्च सात्वतां भर्ता कृष्णश्च सप्तहायनः ।

कृष्णश्च सर्वबीजश्च स्वायुधादस्तथा स्वयम् ॥१४७॥

कृष्णश्च स्तन्यकामश्च कृष्णः सुभ्रून्नसस्तथा ।

कृष्णः सुरतनाथाश्च साधिभूतस्तथा स्वयम् ॥१४८॥

कृष्णः संजातकोपश्च तथा कृष्णः सुरोत्तमः ।

कृष्णश्च सत्यकामश्च साधिदैवस्तथा स्वयम् ॥१४९॥

कृष्णः सप्रातराणश्च स्त्रीरत्नैरन्वितस्तथा ।

कृष्णः संधितवेणुश्च हतपाप्मा तथा स्वयम् ॥१५०॥

सपाणिकवलः कृष्णः सतां शरणदस्तथा ।

कृष्णः सर्वस्वरूपश्च कृष्णः संकर्षणस्तथा ॥१५१॥

कृष्णः स्वच्छन्दवर्ती च हिरण्यपरिधिस्तथा ।

सुस्मितसुन्दरास्यश्च कृष्णो हृदीकृतस्तथा ॥१५२॥

कृष्णश्च सर्वजीवश्च कृष्णश्च त्रिगुणाग्रहः ।

कृष्णश्च सुमहात्मा च सुत्रिलोकगुरुस्तथा ॥१५३॥

सुसर्वभूतगोप्ता च कृष्णश्च ज्ञानविग्रहः ।

कृष्णश्च सर्वभूतात्मा सर्वप्रत्ययहेतुकः ॥१५४॥

कृष्णश्च सत्यसंकल्पः कृष्णः सूकरमूर्तिकः ।

कृष्णः समाप्तसर्वार्थः स्वत्रिगुणाभिमानकः ॥१५५॥

स्वक्षितिराक्षसध्रुक्चैव कृष्णस्त्रैलोक्यकान्तकः ।

सुगदितानुभावश्च मदघूर्णितलोचनः ॥१५६॥

सुदेवप्रवरः कृष्णः स्वगृहकुपितस्तथा ।

स्वगुणापिहितः कृष्णः सुगाढरशनस्तथा ॥१५७॥

इप्सितकन्यावरश्च

कृष्णो मानिनीदर्पहरस्मितः ।

अवनिक्ताङ्घ्रियुगलश्च

कृष्णो यदुवृष्णिसात्वतां धुर्यः ॥१५८॥

ईडितमनोज्ञकथश्च

रमालालितपादपल्लवस्तथा ।

उपगीयमानचरितो

निर्योगापाशकृतलक्षणः

॥१५९॥

अधरबिम्बदत्तवेणु—

रजेयभटशेखरिताङ्घ्रिरेणुश्च ।

अनुगीतपवित्तकीर्ति—

—रूपगीयमानमाहात्म्यश्च ॥१६०॥

अखिलकलादिगुरुस्तथा

कुन्ददामकृतकोतुकवेषश्च ।

आत्तयोगमायाकृति—

—रुत्तमश्लोकशिखामणिश्च ॥१६१॥

गोपीदृगुत्सवदृशि—

यो देवकीजठरभूरुडुराजः ।

खलसंयमनावतारो

गोरजश्चरितकुन्तलश्च ॥१६२॥

ऋतसत्यनेत्रस्तथा

यो निजजनस्मयध्वंसनस्मितः ।

खुररजश्छुरितस्रग् च

—म्लेक्षप्रायक्षत्रहन्ता

॥१६३॥

गिरित्ररमार्चिताङ्घ्रि—

—वर्मिबाहुकृतवामकपोलः कृष्णः ।

चारुप्रसन्नवदनो

यो

नरलोचनपानपात्रः

॥१६४॥

द्विरदराविहारो

गूहानपगो

नित्यसुखबोधतनुः ।

नागभोगपरिवीतो

यो

वनितोत्सवरूपशीलः ॥१६५॥

यो दर्शनीयतिलको

यदूनां गोप्ता परमहंसगतिः ।

प्रलम्बपीवरभुजः स

कृष्णो

वन्द्यमानचरणश्च ॥१६६॥

सर्वविद्याप्रभवो—

नित्यनिवृत्तमायागुणप्रवाहः ।

विशुद्धविज्ञानघनो

यः

सुकुमारघनावदातः ॥१६७॥

सर्वभूतप्रभवो—

योगेश्वरान्तर्हृदिकल्पितासनः ।

स्वर्गापवर्गविरमः

कृष्णः

समनुवर्णितवीर्यः ॥१६८॥

बदरपाण्डुवदनो—

विरूढस्वेदकणिकावदनाम्बुरुहः ।

भुजंगभोगपरीतः

कृष्णः

स्रगवतंसविलासः ॥१६६॥

समस्तपुरुषार्थमयो

विश्वोपदर्शी

व्रजभयार्तिहरः ।

सहपशुपालबलो यः

कृष्णो

ज्ञानविज्ञाननिधिः ॥१७०॥

इत्येतत्कृष्णसंख्यानं

काव्यसाहित्यसौभगम् ।

प्रेमिणो

भावकस्यापि

श्रेयःप्रेयःप्रदायकम् ॥१७१॥

॥ इति शम् ॥

